

SZEMLE

DR. ÉBER ERNŐ

A MAGYAR ÁLLATTENYÉSZTÉS FEJLŐDÉSE

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp. 1961. 519 l.

Minden, mezőgazdaságunk tradícióit tisztelő és a mezőgazdaság fejlődése iránt érdeklődő szakember csak a legőszintébb örömmel üdvözölheti *Éber Ernő*nek A magyar állattenyésztés fejlődése c. művét. Különösen az állattenyésztési és állatorvosi gyakorlat szűkebb szakterületén, nemkülönben a tudományos munkakörben működő szakemberek számára fog ez a könyv igen sok, rendkívül érdekes ténybeli anyagot és történelmi dokumentumot feltárni.

Éber Ernőnél aligha lehetett volna megfelelőbb szerzőt elképzelni e mű megírására. Szinte egész élete az állattenyésztés történéseivel közvetlen kapcsolatban folyt, koránál fogva pedig személyesen élte át könyvének egyik igen jelentőségteljes korszakát. Többek között ez a körülmény tette lehetővé, hogy a szerző művének megírása során nemcsak kutatásainak és olvasmányainak sokaságára támaszkodhatott, hanem igen sok esetben közvetlen személyes élményei és tapasztalatai alapján szűrhetette le mondanivalóját. Ez a körülmény különleges értéket ad a munkának, hiszen *Éber Ernő* esetenként több mint félévszázados távlatból és közvetlen átélés hatása alatt értékelhette az eseményeket, alkothatta meg szintéziseit.

„A magyar állattenyésztés fejlődése” a honfoglalást megelőző évszázadokig, a finnugor őskorig vezet vissza az olvasót, majd a középkor, a török hódoltság, a XVIII. század, a reformkorszak, az abszolutizmus és a dualizmus korszakain keresztül a két világháború közötti időszak állattenyésztési vonatkozású eseményeinek leírásával és értékelésével zárul. Az egyes fejezetek a politikai, gazdasági, tenyésztési, állategészségügyi és tudományos szempontok figyelembevételével az események ok és okozati összefüggésének szemléletében kerülnek tárgyalásra. Mezőgazdasági kultúránk egyes mérföldköveit jelentő időszakait különösen vonzó és érdekes formában eleveníti fel a mű. Lótenyésztési kultúránk európai hírnevének kialakulása, a mezőhegyesi, bábolnai, kiséri ménesek megalapítása és fejlődése, a magyar merinótenyésztés fénykorának leírása, Széchenyi István, állattenyésztésünk nagy kezdeményezőjének tevékenysége, a törzskönyvezés kezdeti lépései, a szántóföldi takarmánytermesztés alapjainak lefektetése, a mezőgazdasági kiállítások szervezése, a magyar állategészségügy nemzetközi elismertségének megalapozása és az agrártudományok fejlődése mindmennyi érdekes és vonzó témája ennek a könyvnek. Az egyes fejezetek bevezetésében Éber Ernő történelmi és gazdasági hátterét igyekszik adni a mezőgazdaság keretében az állattenyésztés fejlődésének vagy hanyatlásának, majd a négy fő állattenyésztési ág: a szarvasmarha-, ló-, sertés- és juhtenyésztés helyzetét körvonalazza, kritikailag elemezve a politikai és közgazdasági események hatását az egyes állatfajok tenyésztésére. A tárgyalás módja változik a korszakok szerint. A régi korszakok leírásában sok a kiemelkedő egyéniségektől származó idézet, amelyek nyomán a szerző igyekszik a kor szellemét visszaidézni, egyben kiemelve a haladó hagyományokat. A későbbi fejezetekben döntő szerephez jutnak a közgazdaság-statisztikai adatok és ezek elemzései. A két világháború között megjelent több alapvető munka anyagának figyelmen kívül hagyása bizonyára helyszűke miatt történt. Hasznos lett volna tárgy- és névmutató szerkesztése is, amit talán egy következő kiadásban pótolni lehet.

Nem volna teljes a mű méltatása, ha nem említenénk meg vonzó, érdekes és olvasmányos, szinte szórakoztató stílusát. Ugyanakkor a Kiadót is dicséri a könyv ízléses, szépen és bőségesen illusztrált megjelentetése. Meg vagyok róla győződve, hogy az ismertett könyv útát talál minden képzett mezőgazdasági szakember és agrártörténész könyvtárába, és egyik értékes kötetévé lesz nagyüzemeink könyvtárainak is.

HORN ARTUR